

# PROTI KRŠITVI MIROVNE POGODBE in vključitvi Trsta v atlantski pakt

V nedeljo 27. marca 1949 je skupščina predstavnikov tržaških demokratičnih organizacij Slovensko-italijanske ljudske fronte soglasno izglasovala sledeči protest proti atlantskemu paktu in proti poizkusu vključitve Tržaškega ozemlja v ta pakt:

VARNOSTNEMU SVETU OZN

NEW YORK

Skupščina glavnih odborov demokratičnih organizacij Slovensko-italijanske ljudske fronte Tržaškega ozemlja, ki prav gotovo tomlaci voljo večine prebivalstva Trsta in njegovega ozemlja, obsaja atlantski pakt kot nov nevarni korak ameriškega imperializma za likvidiranje neodvisnosti narodov zahodne Evrope in kot nevarno orodje načrta priprave za napad in vojno proti Sovjetski zvezi in proti ljudskim demokracijam. Hkrati protestira proti poizkusu vključitve Tržaškega ozemlja v ta pakt s kršitvijo vseh načel demokracije in proti volji prizadete prebivalstva.

Skupščina smatra gornjo odločitev kot izredno nevarno za mir, ker je tržaško področje eno najbolj življajših za vojna diplomatska dejanja in ker ta odločitev krši mirovno pogodbo, ki določa neodvisnost in nevtralnost Tržaškega ozemlja.

## Contro la violazione del trattato di pace e l'inclusione di Trieste nel patto atlantico

Domenica 27 marzo 1949, l'assemblea dei Comitati direttivi delle organizzazioni del Fronte popolare italo-slovo, ha votato unanimemente la seguente protesta contro il patto atlantico e contro il tentativo di inclusione del Territorio di Trieste in esso.

AL CONSIGLIO DI SICUREZZA DELLE NAZIONI UNITE (ONU)

L'assemblea dei Comitati direttivi delle organizzazioni democratiche del Fronte popolare italo-slovo del Territorio di Trieste, interpretando sicuramente la volontà della maggioranza della popolazione della città di Trieste e del suo territorio, denuncia il patto atlantico come un ulteriore e pericoloso passo dell'imperialismo americano verso la liquidazione dell'indipendenza dei popoli dell'Europa occidentale e come pericoloso strumento del piano dei preparativi di aggressione e di guerra contro l'URSS e contro le democrazie popolari. Nello stesso tempo protesta contro il tentativo di includere il Territorio di Trieste, violando ogni principio di democrazia e contro la volontà della popolazione interessata.

L'assemblea considera estremamente pericolosa per la pace la decisione di cui sopra tenendo conto che la zona di Trieste è una tra le più sensibili agli atti diplomatici di guerra, decisione che viola il trattato di pace, che stabilisce l'indipendenza e neutralità del T.L.T.

## Pozdrav konferenci za mir v New Yorku

Na skupščini glavnih odborov organizacij Slovensko-italijanske ljudske fronte so udeleženci izglasovali sledečo solidarno resolucijo s konferenco znanstvenikov in kulturnih delavcev za mir, ki je bila te dni v New Yorku:

Predstavniki demokratičnih organizacij Tržaškega ozemlja, zbrani na skupščini v nedeljo 27. marca 1949 v Trstu, izrekajo svoje priznanje in solidarnost s konferenco znanstvenikov in kulturnih delavcev za svetovni mir.

Delo v korist miru med narodi, ki ga je ta skupščina podvela, s tem da je na skupni konferenci fizično ali moralno zbrala vse napredne predstavnike mednarodne kulture in znanosti, zasluzi pohvalo vseh narodov sveta.

Demokratično prebivalstvo Tržaškega ozemlja sledi z največjim zanimanjem in z največjo naklonjenostjo delu te konference in zupa, kakor je to želja vsega demokratičnega prebivalstva sveta, da bo delo konference imelo največji uspeh.

## Saluto alla conferenza per la pace a Nuova York

Durante i lavori dell'assemblea dei Comitati direttivi delle organizzazioni del Fronte popolare italo-slovo è stato votato dai partecipanti il seguente indirizzo di solidarietà alla Conferenza della cultura e della scienza per la pace tenutasi in questi giorni a New York:

I rappresentanti delle organizzazioni democratiche del Territorio di Trieste riuniti in assemblea domenica 27 marzo 1949 a Trieste, attestano la propria approvazione e solidarietà con la Conferenza della cultura e della scienza per la pace mondiale.

L'opera in favore della pace tra i popoli che codesta Assemblea intraprende riunendo in unico consesso, fisicamente o moralmente, tutti i rappresentanti di avanguardia della cultura e della scienza internazionale, è meritevole dell'elogio di tutti i popoli della terra.

La popolazione democratica del Territorio di Trieste segue con il più grande interesse e con la più viva simpatia i lavori di codesto Consesso e confida, com'è nei voti di tutta la popolazione democratica del mondo, che i lavori della Conferenza avranno il massimo successo.

gospodarstvom, da se uvažja blago kakor kaže in da ni nikakega načrta za uporabo fonda lir! To ni morda naša propaganda ali zlobne politične domislice: to je oficijno besedilo agintinega tiska in agencije! Mi smo bili prepričani, da pomoči ERP za sirove ljudje množice komedijo. Nismo pa vedeli, da je ta komedija tako slaba izdaja modernih «Potemkinovih vasa», da velika ljudi za nos brez režiserja, nekdo po vremenskih napovedih in ima besedo načrta samo u naslova.

## Obmejni promet med FLRJ in Italijo

GORICA, 29. — Po dolgi pogajanjih so določili za 10. aprila otvoritev malega obmejnega prometa na italijansko-jugoslovanski meji. Promet se bo vršil samo v delavnih dneh od zore do mraka preko blokov, ki jih je določila mešana komisija. (Astra)

PARIZ — Nocoj je iz Pariza odpotovala francoska delegacija v Beograd, kjer bo vodila trgovska pogajanja z jugoslovansko vlado.

## Uspehi industrije v FLRJ

ZAGREB, 29. — V tovarni «Enostavna» v Zagrebu, ki je začela delovati lanske leto, so prvikrat izdelali v Jugoslaviji velike kotle, ki jih uporabljajo v kemijski industriji. V tej tovarni so do sedaj izdelali naprave za razne tovarne za kemijsko in prehransko industrijo.

## Cerdan premagal Turpina

LONDON (AFP) — Svetovni prvak v srednji teži Francoz Marcel Cerdan je porazil v sedmi rundi z knock-outom Angleža Dicka Turpina.

## Namestniki za Avstrijo razpravljajo o razseljencih

LONDON, 29. — Danes so namestniki zunanjih ministrov nadaljevali debato o 18. členu mirovne pogodbe za Avstrijo, ki se nanaša na razseljence. Sovjetski delegat Zarin je zahteval, naj se v členu ohrani 5. paragraf, ki ga je na eni prejšnjih konferenc predlagala sovjetska delegacija, in na podlagi katerega bi bilo zabranjeno Avstriji in mednarodnim organizacijam nuditi pomoč onim ljudem, ki bi iz sovravnosti odklonili pomoč svoje lastne države ali pa povratek v domovino.

Zahodni predstavniki so se temu uprli. Francoski delegat je predlagal, naj bi omenjeni paragraf nadomestili z določbami o obveznostih, ki bi morale biti sestavni del splošne politike Avstrije do tujcev. O tem bodo razpravljali jutri.

## Slovenski priimki in „načelnost“ Vidalijevega glasila

Kakor v vseh drugih vprašanih, tako je tudi glede vprašanja spreminjanja političnih slovenskih priimkov. Vidalijevo glasilno dokazalo svoj kapitalistični oportunitizem:

Postužite, kaj piše med drugimi v cvečkanu:

«Aderenti ai principi della democrazia, noi siamo sulla posizione che l'ordine debbe essere eliminato e sostituito da un altro che annulli semplicemente la famiglia legge fascista».

Takoj nato pa dodaja:

«Allo stesso tempo, però, invitiamo gli interessati a presentare la richiesta per il ripristino del cognome nella forma originaria...».

Taka so značela demokracije, ki jih zagovarja Vidalijevo glasilno. Načelnost pa proti ukazu anglo-ameriške vojske upravlja, glede spreminjanja političnih slovenskih priimkov; praktično pa pozivajo Slovence naj se ravnajo po istem ukazu, ki ga je treba zaradi načelnosti razveljaviti. Načelnost so bili proti enojčnim osebnim izkaznicam, praktično pa so pozvali prebivalstvo, naj digne tiste enojčne izkaznice, pod lažno predstavo, da se brez teh izkaznic izkazuje ne bo moglo voliti. Načelnost je na stališču protiparlamentarne borbe; praktično pa so naslednji protiparlamentarni borbi dali slovo.

Mi pa, ki smo pred letom dni, skupno z njimi, načelnost in v praksi zastopali, sledečo protiparlamentarno stališče tudi v vprašanju političnih slovenskih priimkov, smo bili takrat, kakor smo danes, unacionalistična tolpa, in kakor nas obmetavajo s slimi mišlenskimi danes samo zaradi tega, ker smo trdno prepričani, da je načelnost brez ustreznih dejavnih demagoških fraz.

Taka načelnost more biti lastna marksistični demokraciji, nikakor pa ne more biti lastna tisti resnični demokraciji, ki predstavlja borbeni cilj vsega delovnega ljudstva.

Taka značela demokracije, kakor jih zagovarja Vidalijevo glasilno, in po katerih sta si načelnost in praksa stalno v lahcu, na taka načelnost more pristati z nedolžnim človekom, ki je socializmom dosegel načelno hribovo kapitalizma, postavil pa jih je pred posebno sodišče, čim so iz teh kritičnih in načelnih ugotovitev hoteli izvajati praktične zahteve.

Na taka značela demokracije pristane tudi anglo-ameriška vojska uprava, ki jo ne briga, kaj ti načelnost misli, ampak leži in zahteva, da jo praktično ubogi!

## «Gentlemanski sporazum» okrog ERP-a

Pred dnevi je tukajšnja misija ECA, ki predstavlja organizacijo za izvedbo Marshallovega plana v Trstu, objavila, da je ustanovljen v njenem okviru poseben odbor strokovnjakov pod vodstvom g. J. Capute, ki bo sestavljen iz članov VU ter raznih krajevnih strokovnjakov da bo zlasti preučeval in koordiniral izvajanje dolgoročnega, štiriletnega plana ERP za Trst.

Takoj naslednjega dne so ugledni listi izrazili zaupanje in skrb radi tega 26. t. m. se je sestel mestni odbor za ERP, ki mu predseduje g. dr. Paluten in razpravlja o nastalem položaju. Mestni odbor je namreč še od jese sem delar na to, da sam prezame funkcijo izvrševalca plana ERP. Svedeča so me gospodje od VU in ECA vedno odgovarjali z eno. Na tej seji so ugotovili, kakor poroča «Astra» dne 27. t. m. da so se pokazale pri dostojnem izvajanju ERP-a (brez tega odbora) razne neprilike kakor: pomanjkanje načrta; na nekaterih področjih gospodarstva so bili ukrepi čisto neustrezni, neorganizirani; ni nikakega pravilnika glede postopka za uvoz blaga, prav tako ni nikakega načrta za uporabo fonda lir. Sprejeti so tudi sklepno resolucijo, v kateri zahtevajo, da se mestnemu odboru prizna posebejna funkcija, da bi tako dosegel skrajno sodelovanje med zastopniki zaupne uprave in vodilji krajevnega gospodarstva.

Ne kasneje kakor naslednji dan, 28. t. m. so zastopniki mestnega odbora obiskali šefa ECA misije G. Gallova ter z njim razpravljali o nastalem položaju. Po poročilu «Giornale di Trieste» dne

29. t. m. so pri tem razgovoru ti zastopniki izjavili, da so ugotovili, da je popolnoma sporazumi z vsem kar je storila tržaška misija ECA radi dobre izvedbe načrta ERP za Trst, ki naj zniža število brezposelnih (in statistike?) ter doseže splošno znižanje cene. Po dveh dneh cenernih protestov so kraško malo po otročje predstavili kozolec in vzeli za prav, kar je bilo učevar narobe.

G. Gallova, ki ima naj mlajši ministrski položaj, je namreč pojasnil, da je glavna naloga od njega imenovane novega odbora strokovnjakov, da izdelata primerjalno poročilo o položaju v 1938 in v 1948. To primerjalno poročilo bo potem tudi na razpolago VU in mestnega odbora kot osnova za izdelavo načrta za naprej. G. minister je tudi povabil mestni odbor, da lahko kadar koli obišče misijo ECA radi razgovora o tržaških problemih.

Z drugimi besedami, gospodje so se potolažili, ker so v zvoke teh besed čutili, da bo za njihove koristi splošno. Za formo in njihovo ugled pa je izjava g. Gallova tudi posrbelna, čeprav svedeča ni ničesar izpremenila na prototem eno. T. j. sniva pomeni, da so Američani, ki je misija ECA pri izvajanju plana ERP za Trst izisto suvereni in kraško malo ne trpe, da bi jim kibiči škilihi v karte, čeprav ni bojzani, da bi figure razkrili nasprotniku. Kakor povsod, mora buržoazija tudi v Trstu biti zadovoljna z vlogo lakajev.

Nad vse važna je ugotovitev, ki je uginitivno ljudem nekako usila iz ust, da se izvaja ERP v Trstu brez načrta (!), ponedek celo brez organske zveze z našim

B. P.

## Bivše italijanske kolonije predmet barantanja zahodnih držav

### Sforza moleduje v Washingtonu - Zahodne države pa gledajo na vprašanje kolonij le s strateškega stališča in s stališča svojih imperialističnih koristi

RIM, 29. — Agencija «France Presse» piše, da bodo zunanji ministri zahodnih držav razpravljali v Washingtonu o bivših italijanskih kolonijah, preden pride to vprašanje pred glavno skupščino OZN. Velika Britanija bo gotovo zahtevala upravo nad Cirenajko, ki je zamjo velike strateške važnosti. Verjetno je, da se bodo ZDA in Francija pridružile temu stališču. Glede Tripolitnije bo Francija najbrž podpirala Italijo, dočim bi hotela Velika Britanija dobiti Tripolitnijo «neodvisno, ker računata, da bi z iztrebljanjem nacionalističnih čustev Arabcev lahko vplivala na tamkajšnje vlado. Temu pa se Francija gotovo uprta zaradi bližnje Tunizije. Verjetno je, da bodo odločitev glede Tripolitnije odobrili.

Glede Eritrije se zdi, da bi bila Francija za to, da dobi zahodni del Abesinije, da dobi tako izhod na morje, severni del pa Italija. Italija pa zahteva vso Eritrejo. Ni pa še jasno stališče Velike Britanije in ZDA, ki ne bi hotele vrniti Eritrije Italiji.

Glede Somalije zahteva Francija vrnitev Fezana ter podpira Italijanske zahteve, ki jim kakor se zdi ne nasprotujejo ZDA in Velika Britanija.

Italijanski zunanji ministar Sforza, ki je sedaj v Washingtonu, in je danes govoril z zunanjim ministrom Achesonom, je izjavil, da bo glede Eritrije predlagal skupni francosko-italijansko-britanski mandat.

Toda zdi se, da niso ne v Washingtonu ne v Londonu preveč navdušeni, da bi katero koli kolonijo vrnili Italiji. Po mnenju, ki vladava v Londonu, je položaj vzhodni del Eritrije angleško-francosko-ameriški sporazum, da se Cirenajka vrne Veliki Britaniji, Fezan Franciji; glede Tripolitnije in Eritrije še neodločeno, toda tri zahodne države se sporazumevajo, da se te kolonije v nobenem primeru ne smejo vrniti Italiji. Verjetno je torej, da se bo vprašanje odgodilo na prihodnje leto.

Žaje so sporazumne, da se te kolonije v nobenem primeru ne smejo vrniti Italiji. Verjetno je torej, da se bo vprašanje odgodilo na prihodnje leto.

Sforza je danes na tiskovni konferenci izjavil, da na svojem sestanku z Achesonom ni razpravljalo o vprašanju kolonij. Na neposredno vprašanje je odgovoril: «Ne mislite na kolonije, pač pa na interese Afrike».

Danes se je sestel centralni komitej komunistične partije. O prvi točki dnevnega reda: «Komunistična partija v borbi za mir», je To gliatti poudaril, da so imperialistične države in še posebno vodilni krogi ZDA krenili po poti vojne. Do tega jih silijo sledeti zvozi: 1. razširiti hočejo svoje gospodstvo na svetu; 2. zastaviti pot močnemu in zmagovitemu osvobodilnemu gibanju v kolonialnih in polkolonialnih deželah ter napredovanju socializma; 3. potreba, da se s povečanjem proizvodnje vojnega materiala kolikor močnejše izognejo gospodarski krizi, ki že grozi posebej ZDA. Toda hujšajski na protivojskovo vojni so postavljeni pred veliko oviro, ki je volja narodov do miru. Pri svoji volji propagandisti so se vojnim hujšajcem pridružili visoki krogi Vatikana in katoliške cerkve.

Končno je To gliatti poudaril potrebo ustanovitve široke fronte miru in važnosti gibanja za mir v vseh državah.

zveze predstavljajo močno orodje 9 milijonov mladincev, graditeljev komunizma, ki so neomajno zveze boljšejski partiji.

BUDIMPESTA, 29. — Madžarska vlada je izdala ukaz, ki nalaga klenjnim komandantom epuracijo zemljinskih velposelstevnikov, ki so se dani zadruge v raznih krajih. Zadržne dni so aretirali okoli 500 ljudi na večini kulakov. Ki so tapno klali živino in sekali gozdove.

MOSKVA, 29. — Moskovski zbirališča, da je bil maršal Sokolovski imenovan za prvega namestnika ministra oboroženih sil ZSSR. Mesto Sokolovskega kot poveljnika sovjetskih čet v Nemčiji in poveljnika sovjetske vojske uprave v Nemčiji je prevzel general Cujkov.

SKOPJE, 29. — V makedonski prestolnici bodo letos zgradili 1600 novih stanovanj.

LAŽNE VESTI  
PROTI JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, 29. (Tanjug) — V zadnjem času je italijanski in tržaški reakcionarni tisk, najbolj reakcionarne obveščevalne agencije in radijske postaje, kakor Italijanski listi «Tempo», «Quotidiano», «Momento», «Popolo», «Momento Sera», «Giornale d'Italia», agencija «Astra» in rimski radio ter tržaški listi «L'Unità», «Messaggero Veneto», «Il Luce», «Il Giornale di Trieste», «La Voce libera», razširili lažne in nesmiselne novice o neposlušni vojski, neredih in uporih spartanov, ki so proti Titu, o bitkah na jugoslovanski meji o atentatih proti maršalu Titu, o vstopu pod orožje tihist letnikov, o mobilizaciji zdravnikov v Sloveniji, o manevrih jugoslovanskih čet v Istri, o zastraženju jugoslovanske meje ob Svobodnem tržaškem ozemlju, o operacijah proti oboroženim tolpom, o množičnem odpuščanju iz jugoslovanske vojske elee-mentov, ki so proti Titu, o razgovoru maršala Tita ali ministra Rankovića s predstavniki zahodnih držav na Brionih itd.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

## Ameriški monopolisti pripravljajo sporazum s Francom

### Pri njihovih načrtih je Iberski polotok strateške važnosti - Sovjetski, češkoslovaški, poljski in jugoslovanski delegati na konferenci za mir v New Yorku dobili nalog, naj takoj po konferenci zapustijo ZDA

WASHINGTON, 29. — Predstavniki državnega departmana je danes javil, da so poslaništvo Sovjetske zveze, CSR, Poljske in Jugoslovije sporočili, da delegati teh držav na konferenci znanstvenikov in kulturnih delavcev za mir, ki je bil te dni v New Yorku, ne bodo dobili dovoljenja, da ostanejo v ZDA še nekaj časa po kongresu. Pravosodnemu departmanu so dali navodila, naj opozori delegate, da so njihovi potni listi veljavni samo za čas kongresa.

Ko se predstavnikom držav ljudske demokracije delajo take ovire, ko spravljajo voditelje komunistične partije na zatožno klop samo zaradi tega, ker se borijo proti vojnemu hujšajcem, pa se pripravila pot za sporazum z vojnimi zločincem in fašistom Francom. Komentar moskovskega radia je danes s tem v zvezi izjavil: «Ameriški monopolisti pripravljajo sporazum s Francom. Ze nekaj časa obdeluje svetovna reakcija javno mnenje, da ga pripravijo na novo sprejeto tako imenovanega španjskega vprašanja. Ali bodo narodi poabili, da sta Franca spravila na oblast Hitler in Mussolini? Se sprajše komentator in nato nadaljuje: Ali je Francoska Španija morala prenehati biti zavetišče fašizma in terorja, ali je prenehala v tej državi presanjati demokrat? Ne, listokat ne. Gre pa za to, da se Francom in njegova vojska pridružita velikim avanturam, ki se pripravljajo, ker ima Iberski polotok prvotno strateško važnost.

Poleg tega je zasedanje sveta v Bonnu samo navadna kupčija v brenne nekavada ljudstva. Zaključila se bo, ko se bodo tri okupacijske države sporazumele o novi razdelitvi trgov in surovin zahodne Nemčije, o razdelitvi davčnih dohodkov, ki jih nemško ljudstvo plačuje, ki jih nemško ljudstvo plačuje, o načinu volitve upravnih in zakonodajnih teles, po katerih si hočejo okupacijske oblasti zajamčiti predstavnike v njih itd. Razume se, da bo bodoča ustava zahodne Nem-

## Kongres Komsomola

MOSKVA, 29. — Danes popoldne je začel v Kremlju XI. kongres Komsomola. Delegati in delegatke iz vseh krajev velike Sovjetske

zveze predstavljajo močno orodje 9 milijonov mladincev, graditeljev komunizma, ki so neomajno zveze boljšejski partiji.

BUDIMPESTA, 29. — Madžarska vlada je izdala ukaz, ki nalaga klenjnim komandantom epuracijo zemljinskih velposelstevnikov, ki so se dani zadruge v raznih krajih. Zadržne dni so aretirali okoli 500 ljudi na večini kulakov. Ki so tapno klali živino in sekali gozdove.

MOSKVA, 29. — Moskovski zbirališča, da je bil maršal Sokolovski imenovan za prvega namestnika ministra oboroženih sil ZSSR. Mesto Sokolovskega kot poveljnika sovjetskih čet v Nemčiji in poveljnika sovjetske vojske uprave v Nemčiji je prevzel general Cujkov.

SKOPJE, 29. — V makedonski prestolnici bodo letos zgradili 1600 novih stanovanj.

LAŽNE VESTI  
PROTI JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, 29. (Tanjug) — V zadnjem času je italijanski in tržaški reakcionarni tisk, najbolj reakcionarne obveščevalne agencije in radijske postaje, kakor Italijanski listi «Tempo», «Quotidiano», «Momento», «Popolo», «Momento Sera», «Giornale d'Italia», agencija «Astra» in rimski radio ter tržaški listi «L'Unità», «Messaggero Veneto», «Il Luce», «Il Giornale di Trieste», «La Voce libera», razširili lažne in nesmiselne novice o neposlušni vojski, neredih in uporih spartanov, ki so proti Titu, o bitkah na jugoslovanski meji o atentatih proti maršalu Titu, o vstopu pod orožje tihist letnikov, o mobilizaciji zdravnikov v Sloveniji, o manevrih jugoslovanskih čet v Istri, o zastraženju jugoslovanske meje ob Svobodnem tržaškem ozemlju, o operacijah proti oboroženim tolpom, o množičnem odpuščanju iz jugoslovanske vojske elee-mentov, ki so proti Titu, o razgovoru maršala Tita ali ministra Rankovića s predstavniki zahodnih držav na Brionih itd.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il Lavoratore» ter glasilno Komunistične partije Italije «Unità», glasilo stranke madžarskih delavcev «Szabad Nep» in drugi listi.

«Tanjug» je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljotine, ki jih spretno širijo v okviru kampanje laži in klevet, ki so jo sprožili proti Jugoslaviji.

Te lažne vesti so razširili in jih je dalje širilo francosko, angleško in ameriške agencije, kakor «AFP», «United Press», «Reuters», «Associated Press», in listi «Daily Mail», «Sunday Express», «Le Monde», «Liberation», «France Soir», «Epoque», «Aurore» — France Libre, pariska, dunajska in atenska radijska postaja, in razume se tudi glasilno Vidalijeve frakcije Komunistične partije Tržaškega ozemlja «Il

# TRŽAŠKI DNEVNIK

### ZOPET SO OBSODILI PARTIZANSKEGA BORCA

## Porotno sodišče obsodilo partizana Trobca na dosmrtno ječo

Prav v isti dvorani in prav pred istim porotnim sodiščem, ki je prejšnji teden sodilo in obsodilo prave borce za svobodo na devet let ječe, ker so azagregali samo to, da so izpolnili povelje svojih nadrejenih, se je večer vršil in končan proces z obsodo proti Trobca Francu iz Cerovelj, borcu že od septembra 1943 leta.

Tudi njemu je obtožnica očitala, da je za časa narodno osvobodilne borbe namerpno umoril neko Danico Legiševa, ki je bila vržena v jama v bližini Brestovice. Priče, ki so bile večkrat na procesu, so dale nekaj informacij o pokojni Danici. Bila je v službi pri karabinerjih v Devinu, Eden od karabinerjev je bil z njo celo v ljubezenskih odnosih. Ta karabiner je ostal na tem ozemlju tudi še potem, ko so Nemci izvedli popolno demobilizacijo karabinerjev. Večkrat so jo tudi srečali v družbi z Nemci. Takoj po polomu Italije je bila večkrat opozorjena, naj prekrine vsakršni stik z okupatorji, toda bilo je zaman. Razumljivo in opravičljivo je, da so pač v času najhujše borbe proti nacističnemu okupatorju, ko je bila vsa vsa mobilizirana v okviru narodno-osvobodilnega gibanja, ko je veljala predvsem konspiracija, ljudje z nezaupanjem zrlji na Legiševa, ker so jo sumili, da je vsaj konfidencijata nacifasistov. Kot že omenjeno, so bila vsa opozorila 1944 aretirali in odpeljali v Komen, od koder se je spet vrnila domov. 5. oktobra 1944 so jo ponovno aretirali, ker je kljub svarilom vzdrževala odnose s karabinerjem in Nemci. Tedaj se tudi Legiševa ni več vrnila domov.

Trditve obtožnice, da bi jo 5. oktobra 1944 prišel aretirat v družbi z dvema partizanoma tudi Trobec, je Pahor Amalija, mati pokojnice, zanikala, da bi to bilo tako. Partizanov, ki so prišli aretirat Legiševa, sploh ni poznala. To bi morali zabeležiti čudovito prakso tukajšnjih sodišč, ki so še danes na taki stopnji, da enostavno ne čutijo potrebe po uradnikih, ki bi razumeli slovensko. Ko so namreč hoteli zaslišati trobca, ki ni znela dovolj italijanski, so se spomnili, da nimajo tolmača. Zato so skušali zamašiti luknje s tem, da so se obrnili na našega kronista, naj bi bil priložnostni tolmač. Seveda se sodnikom ta želja ni izpolnila. Zato so si morali poiskati sodnega tolmača za slovensko.

Državni tožilec Paolucci je kljub takemu stanju procesa, ko ni bilo niti dokazano, da je Trobec bil prisoten ali da je sam aretirat Legiševa, predlagal, naj ga sodišče spozna za krivega namerna umora same zaradi nekih grozečih, ki naj bi jih na račun Danice izrekel Trobec in obsodi na dosmrtno ječo z vsemi posledicami, ki jih predvidevajo zakoni. Čeprav so priče, ki so bile skupno v borbi s Trobcom, povedale, da je bil Trobec partizan, je tožilec zanikal, da bi sodišče podelilo celo amnestijo. Uradno imenovani zagovornik, advokat Falconer je v prvi vrsti poudaril, da bi moral biti ta proces že takrat pokopani, ko je lani porotno sodišče odločilo, da je nepristojno za razsodo, ker se je dejanje vršilo na ozemlju, ki je v Jugoslaviji. Odvetnik je še opozoril, da manjka dokaz o smrti, ker so poleg okostja, ki so ga našli

v neki jami, dobili samo gumb in koščke obleke, katere je Legiševa mati spoznala kot hčerkinine. Ni pa mati v tem okostju spoznala ostankov njene hčere Orisa. Je nato splošno ni položil, v katerem je izginila Legiševa, borba proti Nemcem, zaupno vedenje Legiševa do Nemcev, pozive londonske radijske postaje, naj z vsemi sredstvi iztrebi kolaboracioniste itd. Zato je odvetnik predlagal, naj sodišče popolnoma o prosti Trobca, ker dejanje, ki ga je zagrešil, ni kaznivno. V primeru, da bi bil obsojen, naj bi bil deležen amnestije.

Sodišče je po krajšem zasledovanju Trobca spoznalo za krivega in ga obsodilo na dosmrtno ječo.

### Lonjerske in katinarske žene za mir

Ob ustanovitvi atlantskega pakta, ki predstavlja resno oviro za mir in ščuća k novi vojni proti Sovjetski zvezi in državam nove demokracije, so demokratične žene iz Lonjerja in Katinarja pri Trstu posiale pripravljalemu odboru za svetovni kongres za mir protest, v katerem obojajo ustanovitev tega pakta ter obljubljajo vsvo pomoč, da se prepreči nakano imperialistov, da bi se vključilo v ta pakti tudi Tržaško ozemlje.

Z vsemi simpatijami spremljamo in pozdravljamo kongres miru, ki ga sklicuje v Parizu Mednarodna demokratična federacija žena in koordinacijski odbor vseh naprednih intelektualcev. Delo tega kongresa bomo najbolje podpreli sile in intelektualce. Delo tega kongresa bomo najbolje podpreli sile in intelektualce. Delo tega kongresa bomo najbolje podpreli sile in intelektualce.

Sledi 72 podpisov.

## Ljudje, ki niso strokovno usposobljeni ne smejo poučevati na naših šolah

Iz vrst naših čitateljev smo prejeli pismo s Skofji, v katerem se stariš šolskoobvezni otrok pritožuje zaradi zamenjavanja učiteljstva med šolskim letom.

«Po vasi se govori, da je prišlo med nekaterimi učitelji do spora, zaradi česar je sledila premešitev dveh učiteljev. Naši ljudje se zgražajo, da je prišlo baje celo do dejanske napada učitelja Magušarja Aleksandra na svojo stanoovno tovaršico. Stariš se dobro zavedamo, da take premešitve med šolskim letom kvarno vplivajo na pouk in na vzgojo šolskih otrok. Strinjamo se s tem, da se mora iz disciplinskega in vzgojnega vidika pri takemu učitelju, ki se tako vede proti svoji stanoovski tovaršici, kazensko postopati in dati zadoščenje onemu, ki

je bil pri tem prizadet. Nikakor pa se ne strinjamo s tem, da so ga šolske oblasti prestale na drugo šolo in sicer v Gradopad-Padriče, ker bi se ugnegli ponovilo dogodek iz naše vasi tudi v katerem koli drugem kraju.

Vzroki za take spore so nedvomno v tem, ker slovensko višje šolsko nadzorništvo namerša na slovenske šole ljudi, ki niso sposobni izvrševati velikega poslanstva in odgovornosti, ki jih ima slovenski vzgojitelj do svojih otrok. Slovenski učitelj nima samo nalogo učiti svojih otrok materinskega jezika, marveč jih mora tudi vzgajati v naprednem duhu ter mora biti s svojimi dejanji in svojim obnašanjem v vzgled vsem, s katerimi pride v neposredni stik. Pravilno je, da je šolsko nadzorništvo takoj podvelo potrebne korake in premeštilo v Padriče tega učitelja. Ne moremo pa se strinjati s tem, da je istočasno premeštila tudi onega, ki je bil v sporu napadeno, ter postopala z njim kot s krivcem. Prepričani smo, da bi vsajške oblasti lahko vse te ljudi, ki nimajo kvalificirano znanje, lahko mnogo bolj koristno uporabile kje drugje kot pa prav v šoli, kjer je še toliko bolj potrebno strokovno znanje in ljubezen do vzgoje otrok. S takim postopanjem pa vojska uprava sama potrjuje naše mnenje, da se zastopavljajo povsod slovenske šole ter da hočejo iz nje napraviti dekla, ki bo služila njihovim imperialističnim interesom. To so stvarni primeri, ki bi morali izpametevati šolsko nadzorništvo, da bi nastavilo v šole edino le vzgojitelje in strokovno usposobljene ljudi. Begunec Magušar Aleksander pa bi najbolje storil, da bi sledil vzgledu svojih rojakov, ki so pobrali šila in kopita ter odšli s trebuhom za kruhom preko oceana pridigati Amerikancem o boljšem življenju.

## Za porušeno hišo zahtevajo davke

Vse kaže, da uradniki pri davkarjih živijo še 10 let nazaj, kakor da se ne bi v tem času prav nič spremenilo. Večkrat smo že pisali, da davčni urad terja od kmetov, ki imajo svoje zemljišče v Jugoslaviji ali v coni B, davke tudi za ta zemljišča.

Pa to ni še vse. Tudi za hiše, ki so jih Nemci požgali že leta 1944 zahtevajo vse davke in razne doličade.

Rupine Jože iz Mavhinj n. pr. dobiva že ves čas pozive, naj plača davke za hišo, ki je bila porušena od Nemcev že leta 1944 in ni še obnovljena, kakor je to dobro razvidno tudi s priobčene slike.

Seveda se je prizadel Rupine naveličali teh pozivov in groženj z ružbi. Sel je na pristojni urad v Trst in napravil pritožbo. Toda odgovora ni še od nikoder nobenega.

Vse kaže, da ni to edini primer. Zato je potrebno, da vsi pogoreli in vojni ostankovci kakor tudi vsi ostali kmetje dobro pregledajo davčno polo in se uprejo plačevanju davkov, katerih niso dolžni plačevati.

### IZ MAVHINJ

## Za porušeno hišo zahtevajo davke

Vse kaže, da uradniki pri davkarjih živijo še 10 let nazaj, kakor da se ne bi v tem času prav nič spremenilo. Večkrat smo že pisali, da davčni urad terja od kmetov, ki imajo svoje zemljišče v Jugoslaviji ali v coni B, davke tudi za ta zemljišča.

Pa to ni še vse. Tudi za hiše, ki so jih Nemci požgali že leta 1944 zahtevajo vse davke in razne doličade.

Rupine Jože iz Mavhinj n. pr. dobiva že ves čas pozive, naj plača davke za hišo, ki je bila porušena od Nemcev že leta 1944 in ni še obnovljena, kakor je to dobro razvidno tudi s priobčene slike.

Seveda se je prizadel Rupine naveličali teh pozivov in groženj z ružbi. Sel je na pristojni urad v Trst in napravil pritožbo. Toda odgovora ni še od nikoder nobenega.

Vse kaže, da ni to edini primer. Zato je potrebno, da vsi pogoreli in vojni ostankovci kakor tudi vsi ostali kmetje dobro pregledajo davčno polo in se uprejo plačevanju davkov, katerih niso dolžni plačevati.



MAVHINJE: RUPINE JOŽE MORA PLAČEVATI DAVKE ZA TO HIŠO, KI JE BILA OD NEMCEV PORUŠENA ŽE LETA 1944 IN JE SE SEDAJ V TAKEM STANJU KOT JE BILA PRED 5 LETI.

### Izbruhi v nemoči ali izraz njih bistva?

Na odlično zahtev tržaških anti-fasističnih žena, ki se zgražajo nad početjem Vidalijevih razbijancev do tov. Petronia, katerega so z zloglasnim Spadaro na čelu pred dnevi s poskumi in žalikami vrgli iz prostorov v Ul. Montecchi, je odšla večeraj okrog polne na sedež el Lavoratore delegacija žena, da bi obsodila to fasistično dejanje ter s tem pokazala, kaj mislijo o teh dejavnih resnične tržaške demokratične množice. Delegacija žena se je obrnila prav na Spadaro, ki se že nekaj časa aktivno udeležuje ter celo načeluje edemokratskim akcijam proti anti-fasističnim borcem in ki s svojimi pisanjem v el Lavoratore ščuva tržaško delavstvo in nosi zaradi tega dejansko odgovornost za izpade, ki nas za las spominjajo čase fasističnega terorja.

Zene so ga pozvale, da preneha s takimi napadi proti dosednjim borcem za pravice tržaškega ljudstva, ker bo v nasprotnem primeru ljudstvo tudi dejansko obravnilo z vsemi tistimi, ki se v pomankanju političnih argumentov poslužujejo nasilja. Omenom so pozvale urednike el Lavoratore, naj poostrojijo raje borbo proti imperializmu in osem njegovim domačim klapom, ki predstavljujejo danes največjo nevarnost za pravice tržaškega delovnega ljudstva.

«Hrabri Spadaro, ki se čuti varen, kadar je v družbi sivi podobnih razbijancev, se je opogumil šele takrat, ko so mu prišli očili na pomoč še drugi mikskiriji iz samega uredništva, kakor so pritekli na pomoč še veliki in majhni uredniki edemokratskega časopisa «Delos». Med raznim prekrivanjem in posvajanjem je Erio - kurir el Lavoratore delegacija celo izjavila: «Jaz sem bil tisti, ki sem ga vrgel ven in to je komaj začetek. Jaz ga bom tudi ubil!»

Krdelo Vidalijevih urednikov el Lavoratore in «Delos» je ob tej priliki pokazalo tako moralno rogovitost, da o idealnosti niti ne govorimo, da je bila med njimi in akvedotakimi fašisti samo še ta razlika, da se oni z Akvedota priznavajo za fašiste, ti se pa zaenkrat še skrivajo za našim internacionalizmom. Nezmožni in nesposobni, da bi mirno in s protidokazi (ker jih nimajo) odgovarjali na obtožbe delegacije, so uporabili argument nasilja, v katerem so postali vsi že pravi mojstri, posebej pa se med njimi odlikujejo Spadaro, Pandulo, Tonel, Kolenc, Sikami in še kakšen njihov kurir. Razumljivo Z resnico ne marajo imeti opravka, ker so v svojem internacionalistizmu nanjo že davno pozabili. Strah jih je pred resnico in pred javnim, poštenim demokratičnim mnenjem, zato si pred njimi zapirajo ušesa z lastnim tuljenjem in s profaniranjem revolucionarnih pesmi in svetlih tmen. Iz zgoraj omenjene dične družbe so na delegatke letali ljudje in posvete iz slovarja italijanske šovinistov in fašistov. V svojem nacionalističnem izbruhu se je eden od urednikov spozabil tako daleč, da je delegatkam očital, da so evendrigole, hotele s tem zavajati slovensko narodnost nekaterih. Po krovitanih, vrglih so palčjem pred poslijem nasbrž razseljeni, da so pravkar obrnili italijanstvo Trsta. Verjetno bodo o tem svojem prostskem potvrdju zapirali, da je tržaško ljudstvo nagajalo protestno delegacijo. No, to bo ena laž v el Lavoratore več, resnica bo kaj kmalu temu ostala, da bo tržaško ljudstvo ostalo, v kolikor se ni, odzvelo Vidalijevim pisarnim usako legitimacijo vpletati ljudstvo v njihove fasistične podvige.

### Is Ricmanj

## Pogreb uglednega domaćina

V torek popoldne smo pokopali uglednega domaćina Franca Demarka, ki je umrl v nedeljo v starosti 91 let. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi iz naše vasi in iz vse okolice, ker je bil pokojni dobro znan daleč naokoli.

Franco Demark, po vodu iz Lupoglava v Istri, je služboval kot izdelnik na naših postaji celih 27 let, dokler ni stopil v pokoj leta 1919. Postal je domaćin, vsi smo ga uživali in spoštovali, ker je bil vzgleden družinski oče, pravi poštenjak in takren vodilju. Kljub svoji starosti je med osebnostno borbo stalno pomagal našemu ljudstvu ter dal majhnaj vspehodu. Bil je skromen in požrtovalen, zrased je iz reune družine, s svojo vztrajnostjo in marljivostjo pa je dobro poskrbel za svoje otroke.

### Krstni nastop tamburaškega zbora

## Prosvetnega društva Ivan Cankar iz Sv. Jakobca

V veliko veselje Sentjakobčanov se je v soboto 26. t. m. prvič pojavil v nobito postni dvorani Dijaške doma naše nso tamburaški zbor. Navadnost smo pozdravili mile dinke in mladince ob njihovem vstopu v dvorano, saj smo tako dolgo čakali ta trenutek. Naši mladitamburisti so nam pokazali, da so vključ vsem velikim zaprekan in težkotam vendar dosegli tako lep uspeh, da smo bili zadovoljni. Po udariti moramo, da nimajo nobenega primernega prostora za svoje opeje in da jim je v zadnjem času je obolot to. Voleli, ki jih je vodil in da tega z veliko ljubeznijo in požrtovalnostjo nadomestijo t. Silben. Njihov prvi nastop, falj reočec krst, je bil namerjen nentnem, ker so tudi oni sami še učenci.

Prevojali so nam šest pesmi, izmed katerih je zelo ugajala partizanska «Na okna», ki so jo morali ob splošnem navdušenju ponoviti, in pa precej teška Hofmanova «Baccarola».

Vsi Sentjakobčani in vsi naši prijatelji želimo mlademu tamburaškemu zboru obilo uspehov. Naj jim ne bo žal časa in truda, saj smo jim zato prisrčno hvalečni in jim iz dna duše kličemo po vsozborovalce. «Le naprej, brez miru...»

V spopolnitve večera je pri tem nastopu sodeloval tudi ženski zbor «Ivana Cankar» pod vodstvom marljivo zborovodje tv. V. Svara, ki je žel od strani prisotnih veliko pohvalo in odobnavanje.

M.ič.

### O „Esperiji“

## in o pomenu večerajšnje slavnosti

Danes dopoldne je družba «ADRIATICA», ki ima sedež v Benetkah, povabila oblasti, novinarje in veliko število oseb na ogled nove motorne ladje «ESPERIA», ki so pričeli graditi še l. 1940 in dokončali pred kratkim v tržaških izdelovalnicah. Ladja bo služila prvotno prosti Trst-Egip, ima 15.900 ton, dolžina 149 m, širina 19,20 m, bitrost 20 milj na uro, posadka 170 mošt. Ima prostora za 159 pojnikov prvega razreda, 81 drugega in 266 tretjega.

Kakor piše neki večerajšnji večernik, je tak dogodek, ki so ga poudarili s svojim obiskom vsi uradni predstavniki, vojski in civilni, tudi tako navadnega, da ga kronika skoraj ni beležila. Danes je drugace, toda ne samo zato, ker bi to nekako valovalo zanimanje za napredkom evropskega prometa Trsta. Pri «ESPERIA», ki je last plovnih družbe iz Benetk, je bilo treba poudariti Tržačanom, da se nekaj žrtvuje za dvig prometa. S strani benetških države in pristanišča Benetk je potrebno izdat, da odpluje ladja mesta od Trsta, ki je tekme. Toda naši tržaški vojski in politični cerkveni plemiči so znova pokazali, češ, glejte, koliko se trudimo za Trst. Zato bodo tudi ob povratku ladje prirideli novo slavnost, na katero bodo povabili nameščenci iz dna duše kličemo po vsozborovalce. «Le naprej, brez miru...»

Vse skupaj pa, čeprav treba po zdravilni naško novo prono in ladjo, ki pripelje ali odpluje iz naše luke, ne more izbristati dejstva, da je plovnba po Sredozemlju monopol «ADRIATICE», ki ni tržaška družba in vrste drugih, inozemskih brodarjev. Na devetih rednih linijah ni Tržaški Lloyd nikjer udeležen in tudi ni nobenih znakov, da se misli to stanje izpremeniti. Zato ni čudno, ako navdajajo številno nameščentvo in osebje Loyda skrb, kaj bo z njimi in s podjetjem. Pred leti so Loydovi ljudje lahko upali na dobro zaposlitev, na napredovanje, danes pa sprejemajo v Loydovi palači na Velikem trgu le še narodni in navodilo iz centralne «Fimmares», ki je v Rimu, ne pa v Trstu.

### SEJA OBČINSKEGA ODBORA

## Sprejeli so načrt o javnih delih

Na zadnji seji občinskega odbora, ki se je vršila pod predsedstvom župana, so odborniki obravnavali ekonomski načrt št. 4 o izvršitvi javnih del v obdobju 1. julija do 31. decembra t. l. Ta program, za katerega uresničenje je potrebnih 190 milijonov lir, predvideva ureditev iz zgrajenih stanovanjivskih hiš pri Sv. Soboti in izgradnjo novih hiš za družine, ki so sedaj na nastanjen po materinskih šolah. Dalje obnovo nekaterih občinskih postolj, med temi gradu in bazilike sv. Justa. Stroški za to bodo znašali 45 milijonov lir. Odborniki so se 60 milijonov lir za nakup zemljišča, na katerem bodo zgradili novo šolo pri Sv. Andreju. 36 milijonov lir bo potrebnih za razširitev razsvetljave v nekaterih delih periferije. 30 milijonov lir pa bo treba za vzdrževanje občinskih cest.

Načrt predvideva še taka dela, ki bodo zmanjšala brezposelnost. Predvidena je tudi obnova gledališča Verdi, kar bo stalo 46 milijonov. Gradnja podzemeljskih stranišč bo stala 9 milijonov. Za ureditev mestne klavnice pa bo potrebnih 225 milijonov lir. Dela za povezavo avtoceste z Istrsko cesto in nato z industrijskim delom bodo stala 161 milijonov lir. Prav tako bo izvršenih 30 milijonov lir del v predorih. 60 milijonov lir bo potrebnih za nekatera dela v zbirnih prostorih za kanalizacijo pod Srednjim. Dalje bo potrebnih 140 milijonov lir za obnovo cest, kjer vozijo tramvaj št. 5 in 11 in ki bosta nadomeščena s filobus. Skupna vsota izdatkov, ki bodo potrebni za ta dela znaša 3 milijarde lir.

### ZAPORA CESTE

## TRST, 29. (PIO) — Jutri, v sredo

ce 30. marca bo gornja glavna cesta, ki veže Sv. Soboti in Sesljan, med podvozom v Banah in Opčinami od 7.30 do 13 ure zaprta.

### Popravek

## V večerajni številki se nam je vrnila iz omenjenega naljuba pomoči, ki je osmrtni bil se moralo pravilno glasiti Franca Demark in ne Demark, kot je bilo javljeno.

V večerajni številki se nam je vrnila iz omenjenega naljuba pomoči, ki je osmrtni bil se moralo pravilno glasiti Franca Demark in ne Demark, kot je bilo javljeno.

### TRZASKA BORZA

## Zlati šterling 9000, papirnati šterling 2050, telegrafski dolar 670, dolar 680, švicarski frank 178, 100 francoskih frankov 182, avstrijski šiling 22.

Zlati šterling 9000, papirnati šterling 2050, telegrafski dolar 670, dolar 680, švicarski frank 178, 100 francoskih frankov 182, avstrijski šiling 22.

## Monografija Lojzeta Spacala

Zbirka reprodukcij Spacalovih slik, ki je pravkar izšla v samozaložbi in v tisku Zadrudne tiskarne, nam daje prvi jasnejši pregled čez dosedaj uspešni razvoj in njegovo delo. Lepo opremljena knjižnica je manjšega formata, tiskana je na finem papirju in s prav dobrimi klišaji. Uvodno besedo je slovenski izdajatelj napisal pisatelj Boris Pahor, italijanski pa umetnostni kritik Marcello Paoli.

Boris Pahor nam v uvodni besedi prikazuje psihološke, družbene in zgodovinske pogoje, iz katerih je zrasla ter se razvijala Spacalova umetnost. Med drugim pravi, a. da so bile v teh slikah sanje naših otroških let, sanjske pokrajine, v katere smo se zatekali iz kravega življenja. Trpko, toda neovrgljivo dejstvo je, da se človek v dnevi nečloveške sužnosti zateče v nerealni, bajni svet, da se s tem upre sedanosti. Spacal je, ne da bi si bil tega svest, upodobil tisti na pol primitivni, na pol osodni svet, ki je kljub v tolikih izmed naših mladih

ljudi v dobi fasistične mora... Tako je po skrivnostni poti zgodovinske pravičnosti slovenski šiveti, ki je bil politično nepriznan, našel svoj kraj v umetniškem liku slovenskega tržaškega stikarja... .

Ognjevit napisani uvod je zanimivo že zaradi tega, ker je Boris Pahor izšel iz iste generacije slovenskih tržaških kulturnih delavcev, ki so jim bila v dobi fasističnega nasilja zapetena usta, in je zato obenem avtentičen dokument, ki tolmači duševno razpoloženje tedanje težko preživetvene slovenske mladine v Trstu. Smatrat ga moramo za pozitiven doprinos k boljšemu razumevanju umetniške osebnosti Lojzeta Spacala, ki se je moral, čeprav zaveden sin svojega naroda, vendarle po silni razmer v svojem umetniškem solanju obrniti k zapadnemu svetu, ne da bi pri tem zanemaril iskane življ narodnih motivov, v kolikor so mu bili dostopni.

Reprodukcije, ki jih imamo pred sabo, niso, razen ene, v bar-

uh in v prasojanju teh se domo morali ozirati pač na slike, ki smo jih videli na razstavah in drugod.

Ce primerjamo Spacala z drugimi slovenskimi umetniki, zlasti onimi, ki štijo in so živel v svobodni domovini, bomo opazili med njim in onimi močne razlike. Komaj da bi zaznali nekot rahlo sorodnost z lirčno nastrojenimi kompozicijami kakega Sedeja, in sicer v nekakšnem linearnem poenostavljanju predmetov ter po čistosti in jasnosti barv. V vsem ostalem je tudi med njima znatna razlika.

Vsekakor se Spacal posebno po formalno tehnični plati veliko bolj približuje sodobnim italijanskim slikarjem, čeprav čitimo v liricnem nastroju njegovih del, zlasti pa tam, kjer se naslanja na slovenske in slovenske folklorne elemente, močan slovenski nadh, kar so opazili tudi nekateri italijanski ocenjevalci.

Ob pregledovanju pričujoče Spacalove monografije, ki ji moramo priznati, da je v našem kulturnem življenju pomemben umetniški dogodek, bi strnilli naša opazovanja v naslednje zaključke:

Umetniški svet, ki ga upodablja Lojze Spacal, ni kdo ve kaj obsežen in tudi ne zelo pester. Pač pa je jasno očrtan, izrazit in prozoren.

Drugič je treba priznati, da si je Spacal v svojem razvoju izbrusil in izkristaliziral svoj poseben izrazni način ter svojo posebno risarsko in barvno tehniko, s katerimi se loteva svojih predmetov. Jedro te tehnike je linearno poenostavljanje predmetov (n. pr. «Pesem morja», «Velemost», «Colina», «Vas na Krasu», «Luna park», «Plazič» itd.), ki se nam vidijo skozi njegove očt jasno očrtani, preprosti in kdaj pa kdaj tudi primitivno dojeti.

Tretjič se poslužuje Spacal v nasprotju s impresionisti, ki so se skorajda kopali v razkošni igri barv in luči in ki so skušali zajeti bežni utrinek časa v vsej njegovi dinamini raznolikosti, svojih barv prav tako kot linije kot nekakšnega statičnega izraznega sredstva za ostvarjanje svoje preproste in poenostavljene vizije predmetov. Od tod tudi pogosti dekorativni tisi, ki ga imajo pri gledanju njegovih slik. V tem pogledu se mi zdí značilna Paoli-

jeva oznaka (glej njegov uvod k italijanski izdaji), da se v Spacalu ne odraža romantičen, marveč klasičen duh, pri katerem se uresničuje v določenem in linearnem njegova strast po spoznanju.

Spacal je dovolj samonika umetniška osebnost, ki se z veliko resnostjo loteva slikarskega tehničnega in vsebinskega idejnih problemov. V vseh njegovem delu se očituje velik napon po čim jasnejšem izkristaliziranju lastnega umetniškega izraza in obzra. Pri njem je zlasti značilno to, da je, živeč na točki, kjer se križata vzhod in zapad, po svojih tehničnih izraznih sredstvih naslonjen na zapadne šole, iz katerih je izšel. Toda vsebinsko se skruša v marsikaterem svojem delu približati živim problemom naše sedanosti in bližje preteklosti (primerjaj njegove «Talce», «Smrt kradskega junaka», «Zrtevca», pa tudi njegovo «Mnetično», «Perico», itd.).

S svojo sedanjo monografijo nam je predstavil Lojze Spacal primere razvoja svoje umetnosti in s tem doprinesel nov črtek k poznavanju našega kulturnega življenja.

VLADIMIR BARTOL

Sreda 30. marca  
Janez, Branivoj

# ROLEDAR

Sonce vzhaja ob 5.50, zahaja ob 18.29. Dolžina dneva 12.50. Luna vzhaja ob 6.13, zahaja ob 19.29.

Jutri četrtek 31. marca  
Modest, Fribivoj

## SPOMINSKI DNEVI

1853 se je rodil Vincent van Gogh slavni nizozeski slikar. Umrl je leta 1890.

1746 se je rodil Francisco Goya, veliki španski slikar. Umrl je leta 1828.

## PRESKRBA

Dvaja nakazila. Danes naj vsi razdeljavajo racionirani živili drvinejo pri občinskem prehranjevalnem uradu nakazila za mast.

Isto nam stori vodje podeželskih prehranjevalnih uradov pri Sepralu.

## ENOTNI SINDIKATI

Slavni ključavničarski in tesarski nameščitelji imajo v nedeljo 3. aprila ob 9.30 občni zbor v Ul. Imbriani 5. Zaradi važnosti zbora pridite točno.

Kovinarska stroka. Blagajniški revizorji, izvoljeni na občnem zboru, pri pridejo danes 3. t. m. ob 18 uri v Ul. Imbriani 5.

## DAROV IN PRISPEVKI

Za politične pripornike. Ob poroki hčerke Alenke darujejo Neža in Franc Tomasič 1000 lir.

## URADNE OBJAVE

Pisarne odseka za proizvodnjo pri VU se je preselila iz dosedanjih prostorov v Ul. Coroneo 8 v Ul. Machiavelli 1.

## RAZNO

Avionske pošiljke. Ob delavnih je treba predati pošne avionske pošiljke za Milan najkasneje ob 5 uri.

## 31. T. M. ZAPADE ROK ZA PRIJAVO DOHODNINSKEGA DAVKA

Zveza trgovcev opozarja vse članke, da je jutri zadnji dan za prijavo dohodninskega davka.

## Revčki

V drugem nadstropju tiskarskega poslopja v Ul. Montecchi se poleg uredništva el Lavoratore nahaja tudi uredništvo el Ljudskega tednika. Ker el Ljudski tednik ne hodi po poti razbijanja tržaškega demokratskega gibanja in kletanja junakih jugoslovanskih narodov in njihovih voditeljev, ki grade socializem, so uredniki el Ljudskega tednika izpostavili ob vsaki priliki sikanam, zmerjanjem in groženjam, od strani urednikov el Lavoratore. Poslednje izmed takih groženj je izrekel znan nasilneč vrgulo: «Razbili vam bomo glave, vendar se bomo ven in prepovedali dostop v uredništvo!!!»

Navdujam tako obnašanje najnovjših predstavnikov fašističnega metoda, da bo javnost vedela, kako daleč je nacionalizem že prišel delo LAVORATORJEVE urednike, ki so si še vedno domišljajo, da so gospodarji v tuji hiši.

## RADIO

TRST II.  
Sreda 30. marca 1949.

7.15: Kolodar. 7.20: Jutrarna glasba. 7.45: Poročila. 11.30: Solistična glasba. 12.00: Sodobna Anzella. 12.10: Slovni dirigenti. 12.45: Poročila. 13.00: Glasba po željah. 13.45: Glasba za Hammond orgle. 14.00: Poročila. 14.15: Dnevni pregled svetovnega tiska. 17.30: Plesna glasba. 18.00: Mamica pripoveduje. 18.15: Glasbena fantazija. 18.45: Mali pevski ansambli. 19.00: Tehnika in gospodarsko. 19.15: Filarmonija in njen orkester. 19.45: Poročila. 20.00: Zdravniški vestnik. 20.45: Vaski kvintet. 21.00: Razgovori pred mikrofonom. 21.15: Lalka glasba. 22.00: Mendelssohn: Koncert za violino in orkester v e-molu. 22.30: Plesna glasba. 23.00: Vsevečne melodije. 23.15: Poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji zvečer. 23.35: Polnočna glasba. 24.00: Zaključek.

TRST I.  
Sreda 30. marca 1949.

11.30: Na sporedu so solisti: 12.30: Pestra glasba. 12.55: Dances v radiu. 13.00: Poročila. 13.25: F. Ferrari in njegov orkester. 14.00: Trzsko streljo. 14.20: Lalka glasba. 17.30: Radio za mlade. 18.15: Kitaristi. 18.45: Francoske popevke. 19.15: Zvijezda v tržaškem pristanišču in njegova kronika. 19.30: Zdravnik. 20.15: Spodobnosti. 20.30: Poročila. 20.45: Sodobni orkester. 21.00: Igra. 23.15: Poročila. 23.25: Zastrite luči. 24.00: Zaključek.

## Otro

# GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

## Nove plače državnih uradnikov

V četrtlet je rimska zbornica odobrila dva zakonska osnutka glede zvišanja prejemkov državnih uradnikov. Po novi plačilni lestvici bodo prejeli uradniki naslednje plače:

stopnja	stara plača	nova plača
1	60.000	80.401
2	52.500	69.833
3	47.500	62.750
4	40.000	52.416
5	30.833	40.083
6	25.416	32.833
7	21.666	27.750
8	19.166	24.416
9	16.750	21.166
10	14.583	18.083
11	12.000	15.250
12	10.333	12.416
13	9.000	10.833
Glavni služitelj	11.750	14.000
Prvi služitelj	11.333	13.583
Glavni vratar	10.000	12.000
Vratar	8.833	10.583
Sluga	7.500	8.916

## Univerzitetne pristojbine

Stalna komisija za splošno izobrazbo je odobrila brez sprememb zakonski osnutek, po katerem za tekoče leto ne bodo spremljeni vpisnih in drugih pristojbin na visokih šolah.

## Ljudstvo obsoja klevetanje

Prejšnji teden smo v članku »Tudi kmečki sestanki jim je preteza za klevetanje« opisali potek kmečkega sestanka v Pevmi, na katerem se je zelo malo govorilo o kmečkih problemih, za katere je ta bil sestanek sklican.

V zvezi s tem so se pretekli petek zbrali v Pevmi nekateri kmetje iz Pevme, Olavija in St. Mavra, da bi se pogovorili o takratnih dogodkih. Na splošno je bilo med kmeti tekraljev veliko zanimanje za ustanove posebnega odbora kmečke zveze, ki naj bi se čim tesneje povezala s splošno Državno kmečko zvezo (Federterra) v obrambo skupnih interesov. Vse ljudstvo je bilo in je pripravljeno na sodelovanje z naprednimi kmeti po državi. Na sestanku pa so govorili o vsem drugem in so tako kmečko vprašanje, kakor protest proti atlantskem paktu, govorili, ki jih o kmečkih problemih nimajo niti polna, uporabili kot pretezo za napadanje KPJ in njenega vodstva.

Zato ljudstvo je enkrat protestira proti zahrbtnemu vsiljevanju takih klevet, s katerimi se ne more strinjati ne sedaj ne v bodoče, ker je preveč živ spomin na borbo, ki so jo bili naši partizani in garibal-

## Prodaja Unrinega blaga

Pred nekaj dnevi je prišla v našo pokrajino zadnja pošiljka Unrinega volnega blaga. Opozarjamo vse tiste, ki imajo nakaznice za dvig tega blaga, da čimprej nabavijo blago za vse točke, ki jih imajo še na razpolago, zlasti v prvih dneh, ko je izbira po trgovinah še dovolj velika. Novih pošiljk Unrinega volnega blaga ne bo in veljavnost nakaznic zanj bo v naši pokrajini zaključena s. majem. P. a. g. b. b. v. prav tako v roku eventualno ostalo neprodano, bo organizacija Unrra zopet št. 36 priloge A omenjenega zakona.

## Upokojitev učiteljsva

Solsko skrbništvo v Gorici je prejelo od ministrstva za šolstvo naslednje brzojavice: »Upokojitev ljudskošolskih in srednješolskih učiteljev, ki bodo takoj napravili prošnjo v smislu čl. 10 zakona od 7. aprila 1948 št. 262 bo veljala od zaključka tekočega šolskega leta dalje.

Iz tega sledi, da bodo morali tisti, ki hočejo biti deležni ugodnosti tega zakona, vložiti prošnjo za upokojitev najkasneje do 7. aprila t. l.

## Tečaj za košarko

V nedeljo dopoldne se bo nadaljevalo s fizikalnim tečajem, ki ga organizira Zveza slovenske mladine, fizikalni odtsek. Tečaj se bo začel ob 10. dopoldne na igrišču na Solkanski cesti št. 42, kjer bodo igrali košarko. Mladinci in mladinke, ki jih zanima ta panoga športa, naj se zglase ob navedeni uri na igrišču.

## Prodaja Unrinega blaga

Pred nekaj dnevi je prišla v našo pokrajino zadnja pošiljka Unrinega volnega blaga. Opozarjamo vse tiste, ki imajo nakaznice za dvig tega blaga, da čimprej nabavijo blago za vse točke, ki jih imajo še na razpolago, zlasti v prvih dneh, ko je izbira po trgovinah še dovolj velika. Novih pošiljk Unrinega volnega blaga ne bo in veljavnost nakaznic zanj bo v naši pokrajini zaključena s. majem. P. a. g. b. b. v. prav tako v roku eventualno ostalo neprodano, bo organizacija Unrra zopet št. 36 priloge A omenjenega zakona.

## Plačilo doklade za obrtnice

Zveza trgovcev v Gorici opozarja vse lastnike obrtnic in dovolilnic, da morajo do 31. t. m. doplačiti razliko na pristojbinah pri registracijskem uradu, kakor je določeno po zakonu od 26. 1. 1949 št. 10. Prav tako je treba plačati za nove obrtnice kakor so predvidene pod št. 36 priloge A omenjenega zakona.

## Še vedno neizpolnjene vladne obljube

### Vodilo in smernice DFS - Kdo je obudil fašizem k življenju?

V naslednjem podajamo kratak izvleček poročila, ki ga je podal predsednik DFS na nedeljski konferenci delegatov Fronte v Gorici.

Ko so se 10. avgusta 1947 zbrali delegati gorških, beneških in kuznarskih Slovencev na prvi kongres DFS, si postavili v program naslednje točke:

- 1) DFS je enotna organizacija vseh Slovencev pod Italijo, vodila bo borbo za enotnost Slovencev na tradicionalni narodno-osvobodilni borbi in bo preprečevala vsak poskus narodne in kulturne odtujitve Slovencev pod Italijo od njih v FLRJ.
- 2) Fronta se bo borila skupaj z naprednimi silami Italije v korist delovnega ljudstva.
- 3) Njen namen je ojačevanje prijateljstva in sodelovanja med republiko Italijo in FLRJ za utrjevanje demokratičnih pridobitev v obeh državah.

V svojem delu je Fronta ostala zvesta temu programu in danes smo se zbrali na tem mestu, da pregledamo njeno doseženo delo, da proučimo sedanjí položaj doma in v svetu in da se pogovorimo o smernicah našega dela v bližnji bodočnosti.

Leta 1947 in 1948 sta bili za nas viharini in težki. Vkljub vsem srdim napadom naših nasprotnikov na smo nadaljevali po začrtani poti in vedno trdovratno brneli pravice Slovencev. Ze pod anglo-ameriško VU je Fronta protestirala glede slovenskega učiteljskega v Gorici, ki so ga hoteli prenesti v Trst. Prav tako smo se borili za Ljudski dom, protestirali proti arretiranjem protifašistov in partizanskih boreciv, itd.

Zapadni imperialisti so že tedaj dejali potuho sovinitom in fašizem in pripravljali tla za pomzjski napad na naše demokratično gibanje. Ko so dovolj ogovorili tla, je prišla mirovna pogodba, ki so ji sledili znani dogodki. Po septembrskih dogodkih je šla delegacija Fronte k De Gasperiju in mu obrazložila težko stanje pri nas po vrnitvi Italije. De Gasperi je tedaj dejal: »Glede manjšinskih pravic ne veste italijanske vlade samo mirovna pogodba, temveč tudi nova italijanska ustava in misljenje ogromne večine italijanskega naroda. Treba je proučiti tudi vprašanje slovenske manjšine, ki jo je treba zadovoljiti, ker si želi italijansko ljudstvo prijateljskih odnosov z Jugoslovanci. Ničbe ne misli kratiti Slovencev pravice, ki jim pripisuje. To je bilo 18. septembra 1947.

### Naše bodoče delo

Fronta se bo tudi vnaprej dosegla borila za uresničenje narodnosnih pravic proti vsem sovražnikom in kljub onim maloštevilnim elementom, ki bi hoteli izkoristiti resolucijo Informbiroja za razbijanje enotnosti slovenskih delovnih ljudi. Nadaljevanje brezuspešne, nenanele in klevetniške gonje proti delovnemu ljudstvu

### IZPRED SODIŠČA

## Nehote je postala morilka

Včeraj je imela na gorškem kazenskem sodišču svoj epilog nesreča, ki se je decembra 1947 leta pripetila na železniškem prehodu v S. Poletju pri Trzliču. Tistega dne je namreč vojaški kamion, na katerem se je vozilo 10 otročkov, zadel v brzovlek. Pri nesreči je ostal karabiner, ki je vozil kamion, mrtev in drugi ranjeni. Kot krivka te nezgode je prišla pred sodišče 54-letna žena železniškega čuvaja Tomino por. Guerra Neža, kateri je bila poverjena naloga, da na železniškem prehodu spusti zapornice 10 minut pred prihodom vlaka Zenska pa je to storila vedno zadnji trenutek, da ne bi za toliko časa ustavljala prometa na prečni cesti. Tistega dne je njena uvidela, stala stala življenje mladega otroka in je tako nehote postala morilka. Obsojdi so jo z vsemi zekonskimi oblikami na 9 mesecev zaporja, 32.000 lir globe in poravnavo sodnih stroškov pogojno.

### Naš sedanjí položaj

Po 18 mesecih od te izjave in priključitve, pa smo še vedno tam, kot smo bili takrat. Temu so priča napadi na naše kulturne prireditve, zaramovanje Slovencev po uradih in trgovinah, arretacije in preiskave na Gorškem in v Beneški Sloveniji in druga podobna dejanja.

V svojem nadaljnjem poročilu omenja predsednik številne protestne resolucije Fronte krajevnim oblastem, rinski vladni in mednarodnim organizacijam in predstavnikom. Dalje omenja volitve v državni parlament, pri katerih je Fronta izšla kot najmočnejša demokratična sila na Gorškem. Od takrat se je poživilo gibanje med benediškimi Slovinci, kjer stalno pridobivamo nove članke. Pri občinskih volitvah v Gorici je Fronta nastopila samostojno ter bila takrat predmet napadov vseh šovinističnih strank in tudi KPI, pa je kljub vsemu zmagala. Vendar bi se mogli Slovinci še bolj zavestati, da je pogoj za vsako politično in drugo akcijo v takih okoliščinah predvsem potrebna enotnost.

### Z dušnim pastirjem se je skrejal

Pod optobzo, da je razžalil čast duhovnika iz Gradiške, Jožefa Forcassinija in da se je proti njegovii volji zadržal v njegovem stanovanju, je prišel pred sodne oblasti 27-letni Brešan Jurij iz Gradiške. Brešan je pred nekaj mesec št. k dušnem pastirju in ga prošil, naj mu da stanovanje v hiši gorške škofije v Gradiški, upravitelj časa potem pa je izvedel, da je stanovanje, ki mu je bilo namenjeno, najel nek česude. Mladj mož, ki je v temnem stanovanju bil s številnimi sorodniki in je njegova žena pričakovala otroka, se je upravičeno razburil, šel k duhovniku in mu rekel, da ni pravi človek in da ni vrreden nositi črna haljo. Včeraj so ga zaradi tega obsojili na 8 mesecev zaporja in poravnavo sodnih stroškov pogojno, zaradi umika teže pa so ga oprostilii druge obtežbe.

### Prizanesljiva žena

Prišel je nato pred sodnike 46-letni Trampuz Jožef iz Ul. Pergole št. 9, ki ga je žena septembra preteklega leta naznamila policiji, da jo pretepa. Včeraj pa je skesana sodnikom izjavila, da je njen mož najboljši meščak na zemlji in da se razburil je, kadar ga ima nekdo, liko pod kapo in da se je te navade nalezil v internaciji v Nemčiji. Mvražnava sodnika, če jo je kdaj tebe prenel, je žena odgovorila, da jo je včasih le »držnikova« pahnil ob kakšno steno. Trampuzja so nato onostilii zaradi pomankanja dokozov.

### Domiselni zakonski mož

Julija lanskega leta je v našem mestu služoval kot orožnik podčastnik 46-letni Ivan Bonatista iz Malendugna pri Lece. Ob koncu meseca, ko je prejel plačo in vedel, da bo njegova žena v kratkem prišla v Trzlič po denar, se je lepo izmislil, da je šel zvečer na ples v olterski klub in da se je v pozni noči na odnesel pravkar prejeto plačo 28.000 lir. Pri prijavi pa je mož večkrat prišel v protivoljo, tako da policiji ni bilo težko priti s stvarjo na jasno. Včeraj so ga na sodišču pod optobzo hinjenjata tatvino obsojili na 8 mesecev zaporja in poravnavo sodnih stroškov pogojno.

### Za zaključek: tihotapci

Prišla sta nato na vrsto dva tihotapca in sicer: 40-letni Pavsič Jožef iz Ul. Donizetti, pri katerem je policija avgusta 1945 leta našla 300 kg soli in 20 stojev bele meke žitohanskega izvora. Pavsič je bil v odobnosti obsojen na 1 leto in 10.000 lir globe s pomilostitvijo celotne kazni.

### KINO

- VERDI. 17: »Družina Dakera in variete«
- VITTORIA. 17: »Tragično cvetje«
- V. Mature.
- CENTRALE. 17: »Mississippi«, R Hayworth.
- MODERNO. 17: »Dogodivščina v Maroku«, D. Lanou, E. Crosby
- EDEN. 17: »Doktor J. Wayne«
- ODEON. 17: »Vojna proti vojna«

# ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

## Delovni program dijakov enoletne gospodarske šole

Bilo je v začetku oktobra, ko so se odprla vrata gimnazijskega plosčja in na vselej odprta spet vabila spočite, vesele in razigrane dijake, naj vstopijo v hram izobrazbe. V gimnazijskem postopju se je na vratih enega izmed razredov pojavil nov napis, katerega zgodovina pri nas še ni zabeležila: Vpisovanja v enoletno gospodarsko šolo se vršijo od...  
Mali maturovanti so si začeli izbirati pot v življenje. Večina si je izbrala svojo daljšo pot: nadaljevanje gimnazije. Našli pa so se tudi dijaki, ki so razumeli klic ljudske oblasti, saj se ustanovi naš uveljavljene enoletne gospodarske šole.

## Baredi nad Izolo

Prostovoljno delo pri gradnji nove ceste. Naša vas je postavljena med dve glavni cesti, ki peljeta iz Kopru proti Hrvaški Istri, ena desno, a druga levo od grebena, kjer smo nastanjeni. Smo pa brez dobre dovodne ceste. V vas peljeta dve kolovozni, kar pa je za današnje prometne razmere vse premalto. To je vprašanje, ki je bilo predmet diskusije na množičnih sestankih. Ze lani smo pričeli z deli za povezavo vasi z glavno cesto, ki pelje iz Izole na Malijo. Pa ni bilo pravega narčarja in bi cesta šla nekako nerodno po nekem obronku. Prav e dni pa je bila cesta izmerjena v novi smeri. Po novem načrtu bi bilo na novo napravnih nekaj 1500 metrov, razširjena pa okoli 1000 metrov.

Vaščani so bili zadovoljni z novim načrtom in so tudi že delali zadnje nedelje. Na delu je bilo 21 ljudi od osme ure do pol ene.

## Partizani in aktivisti iz Pobegey protestirajo proti zapiranju in sojenju borcev za svobodo

Partizani in aktivisti iz narodne osvobodilne vojske v Pobegey, zbrani na sestanku dne 26. marca t. l., ki smo vodili odločno in dosledno borbo proti fašizmu in vsem temnim silam, katere dvigajo danes povzorno glavo, izvajajo teror in zapirajo najboljše sinove, ki so prelili mnogo krvi za svobodo izpod fašistične jarma.

ODLOČNO PROTESTIRAMO

proti agitacijam in procesom, ki jih danes ponovno uprizarjajo proti borcem iz narodne osvobodilne vojske samo zato, ker so se borili proti največjemu sovražniku in sicer nemško-italijanskemu nacifazizmu. Pri tem pripominjamo, da jih je ravno londonski radio vsak dan pozival na to borbo. Zato danes

## Ne srečno je skočil z vlaka

Včeraj se je v vlakom pripeljal na gorški kolodvor 24-letni Ermenegildo Chitaro s Trzliške ceste št. 11. Iz vlaka je izstopil še predno se je t dokončno ustavil, in padel na pločnik. Pri padcu mu je desna noga ostala še za trenutek na tračnicah in vlak mu je zmečkal stopalo in ramlil sredine. Na pomoč mu je prišel Zeleni križ, ki ga je takoj odpeljal v mestno bolnico.

## Snaga je draga

Včeraj je gospodinja Cernic Marija iz Ul. Carducci št. 6 vzela leste, vođa in mlo, da posnaji vhodna vrata hiše. Toda še dobro ni splezala na leste, ko se je zla. Vsa obilna s sklado vode na tla. Zlomila si je desno ključnico in morala so jo z avtom ključneza križati odpeljati v bolnico Brigata Pavla.

## Suša povzroča poljske požare

Kronika nam ve zadnje tedne povedati o številnih požarih grmicevij in suhljadi, pri katerih pa so čestokrat pokodovani tudi novi nasadi dreves ter je večkrat škoda precej velika. Ni še ugotovljeno, če so nastali taki požari slučajno ali so bili namenoma podtakljeni. Dejstvo je, da pomankanje dežja in splošna suša še veča nevarnost in se vsak majhen plamenček lahko razpase v obsežen požar.

## Francija noče tajnih priseljencev

Med delavstvom v Italiji čestokrat krožijo brezvestni privatni agenti, ki nagovarjajo ljudi, naj se tudi brez dovoljenja in tajno preselijo v Francijo, kjer bodo takoj dobili delo in dober zaslužek.

Kvestura opozarja delavce naj se ne pustijo zapejlati, ker francoske oblasti sedaj strogo nadzorujejo priseljevanje in ne dajo dovoljenja za zaposlitev in za bivanje tistim italijanskim delavcem, ki so prišli v državo brez dovoljenja.

## Krojaška delavnica izdeluje moške obleke, ženske plašče

TRST - ULICA VALDRIVO 35

OBRACA, POPRAVLJA  
PO IZREDNO NIZKIH CENAH.

## V PROSLAVO PRVEGA MAJA

## Delovni načrt Podzveze HPD v Bujah

Določene so tri nagrade za najbolj delavna društva

Za čim lepšo proslavo 1. maja je Podzveza hrvaških prosvetnih društev v Bujah sestavila poseben program zadanih akcij, ki jih bo izvedla od tega dne. Stanje ljudske prosvete v hrvaškem delu Istrskega okrožja je bilo pod Italijo zelo do osvojitve žalsotno. Ono malo, kar je preživelo Avstrijo, prvo svetovno vojno in nekaj let po prvi vojni, je uničil kulturno nestrpli in agresivni fašizem. Zato je bilo delovanje naših hrvaških prosvetarskih sprva po osvojitvi celote težko ter je zahtevalo velike požrtvovalnosti naših kulturnih delavcev.

Danes je položaj mnogo boljši in ljudski oblasti je treba izreči zahval-

## Zborovanje aktiv komunistične mladine

## Važno pionirske organizacije

Zborovanje aktiv komunistične mladine. Pred dnevi smo objavili poročilo o zborovanju delegatov aktivna komunistične mladine kopskega okraja, ki je bilo 17. t. m. v Kopru. Tedaj je tov. Koščanc Slava v diskusiji obravnavala vprašanje o organizaciji pionirjev. V naslednjem podajamo glavne misli njenih zanimivih izjavljanj.

Tov. Slava je podčrtala, da so tudi v NOB naši najmlajši, Slovenci in Italijani doprinesli svoj delež, pri čemer so nekateri pionirji žrtvovali celo svoje življenje. S tem so postali pravi borci za svobodo. Tudi danes pomagajo pri izvedbi gospodarskega programa.

Zveza pionirjev vzgaja svoje člane k enotnosti in bratstvu, jih vzpodbuja k učenju v soli in navala k telovadbi in športu, k primernemu rodnemu delu, pa tudi k prosveti s kulturnimi nastopi, razstavami, knjižnicami in podobno. S tem pomaga pionirska organizacija šoli in starejšim pri vzgoji in pouku teh najmlajših. Na ta način neguje hkrati njihovo osebo inicijativno, po eni strani, po drugi njihovo kolektivno zavest, organizacijsko sposobnost in disciplino, spoštovanje do starejših v vsem, kar je dobro in koristno.

Kljub vsemu temu je treba, da mladina pazi in nadzira vzgojo, da ne zaide na stanopata in da ne postane protiljudska. To nadzorstvo naj bi izvajale posebne komisije pionirjev, ki naj obstajajo v vsaki šoli ter tako omogočijo delovanje onih elementov, ki nabejo vzgojiti svojih otrok v duhu ljudske kulture.

Tov. Slava je še pripomnila, da bi zamaranjanje pionirskega vprašanja pomenilo, pustiti pionirje v rokah reakcije in tako omogočiti, da bi naši najmlajši, če bodo vzgojeni v nedemokratičnem duhu, postali orodje naših nasprotnikov. Zato morajo dati pionirski organizaciji vsu pomoč ZAM in sploh vse demokratične organizacije. Prav gotovo bo ta pomoč vedno večja.

## Živahna nedelja v Portorožu

Spolne tekme, gostovanje prosvetnega društva iz Vanganela, zaključek mladinskega tedna

Prebivalci Portoroža, mladina in odrasli, so 27. t. m. preživeli živahno nedeljo. Imeli smo namreč razne športne tekme, tako v namiznem tenisu, nogometno tekmo, šah in revanžno tekmo v košarki med Trstom in Ljubljano. Zvečer pa so zadnje delovanje igre »Matia. Vsi igralci so dobro izvedli svoje vloge, posebno pa sta se živela Andrej in mati. Podali so tudi Frešermova »Zelezno cesto« in prav lepo je zapel terec. Prireditve je zaključil z več pesmimi ženski pevski zbor učiteljskega podvodstvom prof. Kumarja.

## Prejšnji večer je bila isto tako v Ljudskem domu kulturna prireditve, s katero je bil zaključen mladinski teden. Predstavnika italijanske in slovenske mladine sta govorila o pomenu tega tedna, nakar so sledile v obeh jezikih razne recitacije ter pevskie in balnete točke. Najbolj je ugajala mala Zdenka Ceglac, učenka I. razreda, ki je ob spremljavi vojaškega orkestra ljubko zaplesala solo-valček. Udeležba je bila zelo številna in ves večer je sodelovala vojaška godba. V soboto in nedeljo, ob prekrasnem vremenu, je bila v Portorožu revanžna tekma v košarki med srednješolsko in visokošolsko ekipo tržaškega dijaškega kluba in med našimi srednješolci ter visokošolski dijaškega športnega društva »Edinost iz Ljubljane. Sportnike so sprejeli predstavniki tukajšnje dijaške mladine. Posebno prisrčno so jih pozdravili v Dijaškem domu, kjer so jih povabili na zakusko. Tekme so odigrali na igrišču tenisa v 4 ekipah. Prvi dan so bili Ljubljancini premočni, drugi dan pa ni bilo velike razlike v golih. Oboli so pokazali veliko tehnično spretnost. V soboto zvečer so obiskali gostje kulturno prireditve v Ljudskem domu. Po končanem sporodu, ko se je pričela prosta zabava, in ob zvokih prvostopne godbe vojaškega orkestra, ki je izvajal zelo lepe in izbrane kose, se je mladina med sebojno zblizala in preživela večer v toplim prijateljskem vzdušju. V nedeljo zjutraj so bili športniki gostje piranskega pomorskega tehnikuma, Ogledali so si delavnice in stroje. Ljubljancini so bili navdušeni, ko so videli naše brez bodeče pomešiške. Danes obiskuje akademijo že 120 dijakov. Ravno tako so bili iznenadeni Tržancini, ker je v vsem obdobju in razumljivo veliko število ljudske oblasti. Zvečer ob odhodnici so si športniki izmenjali svoja topla mladinska čustva in si zaočubljali, da bodo spouli medsebojne tekme, zlasti še v nedeljo. Tako bo prišla tržaška ekipa v kratkem na tekmo v Ljubljano. K. L.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

# LOKOMOTIVA 2 PONZIANA 0

### Dva nesrečna gola prepredila skoraj zaslužen zmagov Tržačanov



TRAMARIN.

Cuden naslov bo rekel vsak. Dva nesrečna gola in vrhu tega poraz, ki prepredil skoraj zaslužen zmagov. Toda to je resnično. Ponziana je nastopila na igrišču nepopolna zaradi izključitve nekaterih igralcev, vendar je ves pravi polčas in del drugega napada.



MLAKER.

Ia brez oddiha. Sicer je obramba Tržačanov delovala kot še nikoli. Segala skupno z Valcaragijem in Rigotijem so odbijali redke, toda nevarne napade. Napad pa ni znal izbrati zlate prilike za vodstvo. Tako na primer je Polak zgrešil v 27. minuti izredno priložnost, ko je podano žogo poslal z lahkim strelom nasprotnikovu vratarju v roke.

V drugem polčasu se je Ponziana ponujala prilika za priložnost, toda strelca, ki bi znal poslati žogo v mrežo, ni bilo. V štirih minutah Ponziana dvakrat banalno zgrešila.

**BRATISLAVA** — Mednarodno nogometno srečanje med mestovna Českoslovaške in Luksemburga se je končalo neodločeno 2:2 (1:0).

**BUDIMPEŠTA** — Srečanje teledovodnih moštvev reprezentance Madžarske in Finske bo v Budimpešti 7. aprila.

no zgreši po zaslugi Padovana (igralca, ki je pred kratkim se igral pri miljski enajstorici), ki močno strelja, toda obakrat žoga zgreši cilj.

Sele v 17. minuti Segala zapusti vrata, toda žoga mu uide h Kapetanoviću; Segala se še enkrat vrže v lepem plovnem letu, toda žoga mu zopet uide k Lokovsku, ki žogo pošlje v mrežo. Kljub odlični akciji Segale in dvojnemu plovnemu letu so Zagrebčani dosegli prvi gol in prešli v vodstvo. Tržačani gredo v napad v upanju izenačenja, toda napad je nezmožen doseči cilj. V 23. minuti pade drugi še bolj nesrečni gol za Lokomotivo. Tramarin dvigne žogo in jo hoče podati Segali, toda v tem pridruži Kapetanović, ki izrazi ugodno priliko in pošlje žogo drugič za hrbet tržaškega vratarja.

Torej, kakor se jasno vidi iz poteka igre, sta prav nesrečna gola in pa seveda pomankanje strelcev v napadu prepredila gotovo zmago.

Jasno je pa, da se je Ponziana izredno izboljšala. Čim bodo zopet igrali stari igralci kakor so Maluta, Preselj in tovariši, ki so bili za nekaj tednov izključeni, bo zopet ona stara Ponziana, ki je znala pripraviti presenečenja tudi v najbolj kritičnih momentih. S Padovanom pa se je Ponziana zopet okrepila; saj je dober igralec in tudi močan strelac; manjka mu morda preciznost, ki si jo bo priboril z vztrajnim treningom. Če pa pomislimo, da je Ponziana primorana igrati vedno na tujih igriščih, bomo povsem razumeli trdo borbo naših igralcev za čast naših barv. Toda upajmo, da bo prišel tudi trenutek, ko jih bomo na našem terenu vzpodbujali in tedaj bo Ponziana zopet dvignila glavo, stisnila zobe in dokazovala vsem svojo borbenost, voljo in tehnično višino.

## Ostali izidi jugoslovanskega nogometnega prvenstva

PRVA LIGA	
Beograd:	
Partizan-Dinamo 3:1 (2:1)	
Naša krila-Metalac 5:1 (4:1)	
Split:	
Hajduk-Budućnost 2:1 (0:0)	
Ljubljana:	
Lokomotiva-Ponziana 2:0 (0:0)	
DRUGA LIGA	
Odrad-Metalac 1:1 (0:0)	
Subotica:	
Spartak-Podrinje 1:1 (0:1)	
Skopje:	
Vardar-Dinamo (S) 1:1 (1:1)	
Pančevo:	
Dinamo (P)-Mornar 2:1 (1:1)	
Sarajevo:	
Sarajevo-Proleter 4:1 (0:0)	

## Prijateljsko srečanje v košarki Studentska mladina iz LJUBLJANE v PIRANU



MOSTVO LJUBLJANSKIH SREDNJIH SOL.



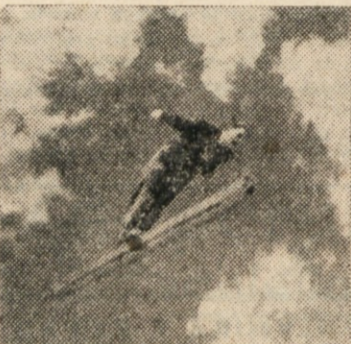
MOSTVO LJUBLJANSKE UNIVERZE.



MOSTVO TRZASKIH DIJKOV.



JANEZ POLDA, KI JE V NEDELJO ZRUSIL REKORD NA 80 M SKAKALNICI.



## PLANIŠKI TEDEN SE JE ZAKLJUČIL

# Zmaga Jugoslovana Polde na 80metrski skakalnici

### Šveda Karlsson in Holmstroem najbolj ocenjena za slog skakanja

Za zadnji dan planiškega tedna 1949, ko je bilo najavljeno mednarodno tekmovalstvo v skokih na 80metrski skakalnici, se je že od ranega jutra začela zbirati okrog skakalnice ogromna množica ljudi. Poleg rednega je še 10 izrednih vlakov pripeljalo navdušene obduovalce iz vseh predelov države.

To pot so imeli obiskovalci Planice še mnogo večji užitek kot preteklo nedeljo. Ves dan je močno pripekalo toplo pomladansko sonce, ki so ga ljudje po tekmovalnem izkoristili. Poleg ugodnejšega vremena od pretekle nedelje pa je sramo tekmovalce dalo presenetljive rezultate, tako v stilni izvedbi in po dolžini skokov. Okrog 10, ko je postala skakalnica godna, se je začela serija poizkusnih skokov. Na startu je bilo prijaviženih 31 skakalcev.

Prvi se je spustil Avstrijec Neuper, takoj za njim Polda. Klančnik Rogelj, kot sedmi Tschannen, 12. Finžgar, kot 18. Johansson, kot 27. Karlsson itd. V seriji poizkusnih skokov so dosegli največje daljave Karlsson (70,5 m), za njim Holmstroem, Vi-

ljamaa, oba po 69 metrov, Finžgar 68 m, Tschannen in Polda pa sta dosegla 67 m.

Medtem ko so poizkusne skoke skakalci izvedli s tričetrtinskim zaletom, so v konkurenčnem skoku zleteli. Prvi je pristal Neuper (Avstrija) 69 m, takoj za njim se je spustil Polda, ki so ga gledalci navdušeno pozdravili, in lepo skočil 76,5 metrov. Po lepoti skoka je Polda preselil, čeprav je skočil pol metra manj in dobil tudi boljše oceno Sved Holmstroem. Najboljši pa je bil v tej seriji skokov Sved Karlsson, ki je s stilno dovršenim skokom (18, 18, 18, 5, 11) točk dosegel presenetljivo daljino 85,5 m.

Vedno bolj je bilo očitno, kako srbita bo borba za prvo mesto. Po prvi seriji sta vodila Sved Karlsson (120,5 točk) in Holmstroem (109 točk) pred Poldo (107,5 točk).

Z napetostjo so gledalci pričakovali drugega dela tekmovalstva. S skokom Neuperja (70 m) je ob skakalnici završalo «Polda». Pogled se je in lepo zaplaval, toda pred doskokom — bilo je očitno, da bo preletel 80 m — se je za

hip lovil in končno srečno pristal. Navdušenje je zajelo vse prisotne. Sodniki so mu prisodili 18,5, 18, 17, 18,5 točk. Obema pa je Polda dosegel rekord te skakalnice, skočil je 86 metrov. Vse bolj se je odpiralo vprašanje, kdo bo zmagovalec. Za Poldo je skočil mednarodni tekmovalcec Klančnik 72 m, žal pa je na doskokišču podrsal. Spet pa je izmenal mladi Rogelj s skokom 80 m (ocene: 15,5, 16,5, 16, 16,5 točk).

Tschannen je v prvi seriji pri skoku 73 m padel, zdaj pa je dosegel 67,5 m. Za Finžgarjem (74 m) in Razborskem (63,5 m) je skakal eden izmed favoritov Sved Holmstroem, toda pri lepem skoku 77,5 m je padel. Pribošek je v drugi seriji podaljšal skok za 3 m in dosegel 71 m. Finca Johanssona so ocenili za lep stilni skok 78 m z 18, 17, 17,5, 18 in 17,5 točkami. Sustaršič in Slabe sta v drugi seriji odstopila in že je bil na vrsti Karlsson. Toda imel je smolo, Skočil je 78 m daleč — s padcem — takoj za njim je Viliamaa kot prvi v seriji spet skočil 75 m, za njim pa letošnji drž. prvak Mežik (64 m), Svicar Perreten (72 m), Avenik 68 m).

## KONČNI REZULTATI SKOKOV

1. Polda (Jugoslavija) 223,5 točk (76,5 m, 86 m).
2. Johansson (Finska) 216 točk (72,5 m, 78 m).
3. Viliamaa (Finska) 213 t. (75 m, 75 m).
4. Rogelj (J.) 207,5 t. (73 m, 80 m).
5. Perreten (Svica) 203,5 t. 74, 72 m).
6. Karlsson (Svedska) 202,5 t. 85,5 m, 78 m).
7. Zurbriggen (Svica) 202,5 t. (69 m, 72 m).
8. Steinegger (Avstrija) 198,5 t. (74 m, 70,5 m).
9. Daescher (Svica) 197,5 t. 69, 71,5 m).
10. Finžgar (J.) 197 t. (72 m, 74 m).
11. Neuper (Avstrija) 191 t. (68 m, 70 m).
12. Keller (Svica) 19 t. (64 m, 62,5 m).
13. Holmstroem (Svedska) 188 t. (76 m, 77,5 m).
14. De Lorenzi (Italija) 187,5 t. (65 m, 65 m).
15. Pribošek (J.) 186 t. (68 m, 71 m).
16. Trivella (Italija) 182,5 t. (66, 62 m).
17. Mežik (J.) 181,5 t. (67 m, 64 m).

## NOGOMETNO PRVENSTVO TRŽAŠKEGA OZEMLJA

# Za Škedenjce je nemogoča zmaga na vročem igrišču Aurore

### Ponziana B si je izvojevala neodločen izid s Tovarno strojev. V zadnjih trenutkih igre zmaga miljska enajstorica nad Magdaleno

Precejšnjo zanimanje je vladalo v nedeljo za nekaj nogometnih tekem, posebno pa se za derby dveh evljkih, to se pravi Aurore in Škedenja. Bo ali ne bo, je šel glas od navijača do navijača tako v Škedenju kakor tudi v Kopru. Bo ali ne bo zmaga naša? Ta vprašanj, ki je težil srca vseh ljubiteljev športa, se je končal s

### AURORA - SKEDENJ 2:0

Morda se bo komu zdelo čudno. V prvem polčasu je Škedenj dal tako igro, da jim je bila zmaga skoraj zagotovljena. Pokazali so res prvovrsten nogomet; posebno Bressan, duša škedenjskega napada, je vodil ves napad pred vrata Dobrinje, ki je moral večkrat intervenirati v obrambo svojih vrat.

Drugi polčas pa je pokazal vstajenje Koprčanov. Njihov elan je bil silen. Hotel so na vsak način prodreti. Škedenj pa se je boril kot preganjanec, toda močnejši nasprotnik ni dovoljeval nasprotnih napadov, ni dovoljeval udarcev. Sele v 23. minuti pade prvi gol v korist Aurore. Škedenj odgovarja, toda vrata Koprčanov so dobro branjena. V njen stoji Dobrinja, v odlični formi, pred njim pa stojita Vattovani in Perini, ki čistita brez usmiljenja.

Na vsak način so imeli Škedenjci, ki so v prvem polčasu prepričali svoje nasprotnike in gledalce, pravcato smolo. Lahko bi zabili štiri gole. Porazeni so bili, vendar so lahko odšli z igrišča z visoko glavo: porazila jih je Aurora, enajstorica velikih zmagovalcev.

### ARRIGONI - UMAG 4:0

Dovolj nam pove izid tekme. Na vsak način velika premoč Izolanov, ki so v prvem polčasu trikrat strelili nasprotnikovo mrežo. Prav zaradi tega uspeha so v drugem polčasu nekoliko popustili, toda kljub temu so zabili še četrti gol. O Umagu bi lahko rekli, da je dal vse iz sebe; morda bi bilo poglavje zase in bi lahko iskali vzrok tako visokega poraza ravno v vratarju Umaga Manzinju, ki je vse štiri žoge, ki so šle v mrežo, samo gledal. Če bi morda poskušal braniti, bi bil lahko izid samo 2:0 ali celo morda manj.

### MILJE - MAGDALENA 2:1

Miljski enajstorici je manjkala Padovana, ki je v nedeljo igral za Ponziano Lj. To se je takoj opazilo. Saj je Magdalena imela lep čas igre vjeti v rokah in samo enajstmetrovka jih je prisilila na kolena. Prvi gol je padel v korist Milj po Costanzu II v 29. minuti prvega polčasa. Magdalena je sicer napadala, toda proti močni obrambi ni mogla ničesar. Sele v 5. minuti drugega polčasa se presreči Barbottiju s krasno akcijo izenačiti. Tedaj se igra borbeno razvija, toda mreže ostajene nedotaknjene vse do 45. min. drugega polčasa, ko pošlje Mameli v enajstmetrovki žogo neubranljivo v gol in s tem prinese zmago svojim barvam.

### TOVARNA STROJ. - PONZIANA 1:1

Tovarna strojev ima že dolgo časa precej grdo navado, namreč prihaja na igrišča nepopolna. In prav to priliko je porabila Ponziana, da je, čeprav v zadnjih sekundah igre, odnesla Tovarni strojev vsaj za Ponziano važno točko. Tovarna strojev preide v



ARZENAL - VESNA 2:2 DRUGI GOL NAPADA VESNE.

vodstvo že v 8 min. prvega polčasa z enajstmetrovko. Vse do konca prvega in ves drugi polčas je ostal tako za eno, kakor tudi za drugo stran neizrabljen in že se je pričakoval končni žvižg, ko je Alessio izbral lepo žogo, ki je bila že določena na propad in jo poslal v mrežo prevaranega Bellija.

### LESTVICA

po nedeljskih tekмах je sledeča:

Skedenj	20	15	2	3	53	17	32
Aurora	21	13	6	2	48	14	32
Arrigoni	19	12	5	2	14	16	29
Milje	21	12	5	4	12	13	29
Tovarna str.	21	12	4	5	38	19	28
Umag	21	9	7	35	34	23	
OMMSA	20	10	3	7	29	27	
Koštalunga	20	8	6	39	43	22	
Piran	21	7	5	9	38	35	19
Ponziana	20	6	5	9	27	17	
Sv. Ana	21	7	3	11	55	39	17
Magdalena	21	6	5	10	29	12	17
Pristanišče	20	3	6	11	17	37	12
Meduza	19	4	2	13	19	48	10
Dreher	20	2	4	14	10	41	8
Rojan	20	2	2	16	7	70	6

Najzanimivejši del življenjskega Joe Louisa, absolutnega svetovnega prvaka v boksu, ki je bil nedavno objavljen, je gotovo tisti, v katerem opisuje ozadje borbe z Maksom Schmelingom za svetovno prvenstvo l. 1938, ko ga je pred tem Schmeling premagal l. 1936. Louis pripoveduje, da se od tistega trenutka dalje nekako ni počutil v svoji koži. Schmeling je pred borbo leta 1938 na treningu v Ameriki izjavil, da ni črnca, ki bi mogel



## Okrožno nogometno prvenstvo

### Nabrežina - še vedno na prvem mestu - se vedno bolj oddaljuje svojim nasledovalcem

Da je Nabrežina dobra enajstorica, o tem nihče več ne dvomi. Celotno trdimo lahko, da bi bila prav dobra tudi za naše najvišje prvenstvo in bi se z različno od lanskega leta prav dobro obnašala. Montebllo je v nedeljo začutil premoč Nabrežincev, ko je moral kloniti s tremi goli razlike, to je z izidom 4:1. Ze v prvem polčasu si je Nabrežina zagotovila zmago, medtem ko se drugi polčas bistveno ne razlikuje od prvega. Stalna premoč Nabrežincev, kar dokazuje tudi visoko razliko zmage.

Trečje si je v nedeljo zopet zagotovila zmago nad Roccolom z 2:0, kar ji povsem v lestvici izredno koristi. Arzenal si je v nedeljo priboril neodločen izid z borbeno ekipo Vesne in se tako povzpela na drugo mesto v lestvici s precejšnjo razdaljo od Sv. Marka, ki trenutno zaseda tretje mesto in je moral v borbi s Prosekom kloniti. Prosek se zadnje čase vedno bolj izboljšuje in je gotov kandidat za tretje mesto.

# Joe Louis pripoveduje, kako je premagal Schmelinga-nemškega „nadčloveka“

### ljubovati možu višje rase, kot je on — Nemec Schmeling.

### OBISK LOUISA PRI ROOSEVELTU

Louis zavrca očitke, ki so nastali po njegovem sestanku s predsednikom Rooseveltom. Casopis so namreč razširili vest, da je Roosevelt povabil Louisa k sebi v Belo hišo, kjer mu je baje dejal, da mora premagati Schmelinga. Resnica pa je ta, da se je Louis udeležil v Washingtonu neke črnske konvencije. Roosevelt je za to izvedel in postal ponj svoj avto. Na sestanku pa je prosil Louisa, naj mu pokaže svoje mišice, in rekel: «Joe, rabimo tako silo, da bi premagali Nemčijo».

### USODNA SCHMELINGOVA NAPAKA

Schmeling je napravil pri treningu usodno napako, ki ga je stala svetovno prvenstvo. Ponavljal je v tvojino poslušajočim novinarjem svoje gnusno govorenje

# Krožna kolesarska dirka v Kopru Donadel iz Milj (Frausin) prvak dirke

Skoro 30 kolesarjev je sodelovalo pri nedeljski kolesarski dirki (proga 105 km), ki jo je organiziral kolesarski odsek ZDTV v Kopru.

Takoj po startu je prišla na čelo tekmovalcev ekipa Frausina iz Milj. Ze po prvem krogu so se pričele spremembe položajev posameznih tekmovalcev ali celih skupin. Po obratu v prvem krogu je «eprekolesari» Di Luciano (Arzenal) svoje tekmece in se postavil na čelo tekmovalcev. Toda ne za dolgo, kajti v drugem krogu ga je prehitel Fontanot.

Praga je bila le dolga in oni, ki niso bili baš dobro pripravljeni, so pričeli počasi zaostajati. V petem krogu je vodil Javornik, kateremu sta sledila Sellier in Fontanot. 50 m naleta sta imela v osmem krogu Donadel in Vrabeč, tako da sta v devetem krogu prehitela ostale za celo minuto.

Položaj se je stalno izpreminjal.



KOLESARJI SE NA OVINKU SKUSAJO ODRTIGATI OD JEDRA.

Sellier in Fontanot sta se v 17. krogu odtrgala od skupine in dosegla Donadela, ki je vozil v tretjo serijo tempo. Pri Vrabeču in Fontanotu se je pričela opaziti utrujenost. Posledica tega je bilo zaostajanje teh dveh.

Fontanot se je pričel popravljati in se bližati Donadelu ter Sellierju; ta trojica se je vedno bolj oddaljevala od ostalih tekmovalcev.

Četrti cilj je prevozil kot prvi Sellier, nato Fontanot in Donadel. Jasno je bilo, da bo borba za zmagovalca na koncu le med to trojico.

Peti cilj je dosegel prvi Fontanot, za njim Sellier in Donadel. Tej trojici je stalno sledil kot četrti Piazza.

Zaključni cilj je prevozil kot prvi Donadel (Frausin) s časom 3 ure, 34 minut, 15 sek. Sledil so mu Sellier Karlo, Fontanot Renato, Piazza Fulvio, Vrabeč Rinaldo, Di Luciano.

ti in so ga zato odedvi v straznico. Poveljnik mu je dejal: «Če vam vojska policija nekaj ukazuje, morate poslušati, če nečete zabresti v neprilike. Louis je odgovoril: «Vojak sem kot vsak drug American. Nočem, da bi me kdo odrazil le zato, ker sem črnc». Zadeva je prišla do posebej jožega častnika, ki je v tistem taborišču prepovedal vsako postavljanje «Jim Grova».

Na koncu Louis resignirano dodaja: «Kadar sem bil izven taborišča, sem ravnal po zakonih rasmega zapostavljanja. Misli pa sem si, da tega zapostavljanja vsaj v armadi, kjer se borimo vsi za isto stvar, ne bo».



JOE LOUIS MED TRENINGOM PRED NASTOPOM PROTI CARNERLU